

Naturskyddsföreningen Huddinge

YTTRANDE

2025-07-05

Huddinge kommun
Plansektionen
Kommunalvägen 28
141 85 HUDDINGE

Ert dnr KS-2022/3108

plan@huddinge.se

Planprogram för Loviseberg inom kommundelarna Loviseberg, Glömsta och Flemingsberg
Naturskyddsföreningen Huddinge vill härmed lämna synpunkter på rubricerat förslag.

Våra utgångspunkter

Naturskyddsföreningens strävan i alla sammanhang är att slå vakt om vår natur och vår miljö. Vi arbetar långsiktigt med grund i vetenskap och fakta mot alla former av natur- och miljöförstöring samt mot negativ påverkan på vårt klimat.

Förslaget

Som vanligt citerar vi nedan de för föreningen relevanta avsnitten i planprogrammet.

(Sid 3 av 53):

"Syftet med planläggningen av Loviseberg är att utreda möjligheterna till utveckling av en ny stadsdel med bostäder, skolor och förskolor, lokal service, parker och verksamhetsmark.

Genomförandet av planprogrammet bedöms medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning har därför tagits fram parallellt med programarbetet."

(Sid 5):

"Bakgrund

Platsen är strategiskt belägen mellan de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva- Skärholmen. Spårväg Syd kommer passera genom området och ha två hållplatslägen i stadsdelen. En ny kapacitetsstark motorled, Tvärförbindelse Södertörn, kommer i tunneldragning passera under området där anslutande trafikplatser planeras strax väster och öster om Loviseberg.

Den nya stadsdelen ska bidra till att uppfylla Huddinge kommuns bostadsåtagande om 18 500 bostäder till 2035, i enlighet med Sverigeförhandlingen. Stadsdelen är viktig för kommunens medfinansiering av Spårväg Syd och Tvärförbindelse Södertörns tunnelläggning i området.

(Sid 6):

"Miljöbedömning

Planprogrammet bedöms kunna ha negativa konsekvenser som kan innebära betydande miljöpåverkan för:

- kulturmiljö och landskapsbild*
- biologisk mångfald, skyddade arter och grön infrastruktur/spridningssamband*
- miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten och risk för översvämningar*
- kumulativa effekter för respektive miljöaspekt ovan"*

(Sid 9-10):

"Mark, natur och vatten

Skogsområdet är starkt kuperat och åkermarken ligger lågt i landskapet. Området har lång skoglig kontinuitet även om många av träden planterades i början på 1900-talet. Åkermarken har en lång brukskontinuitet.

En naturvärdesinventering genomfördes under 2022–2023 där programområdets naturvärden och skyddsvärda träd kartlades. Flera områden inom programområdet har höga eller påtagliga naturvärden. De högsta ekologiska värdena (klass 2) i området finns i de två hållmarkstallskogarna belägna på områdets höjder samt i hagmarken norr om Glömstavägen. Hållmarkstallskogarna har god skoglig kontinuitet och förekomst av gamla träd på runt 200 år. Gräsmarken i Glömsta har lång hävdhistorik, gamla träd och arter som gynnats av bete. Därtill finns påtagliga värden (klass 3) i angränsande skog vid bergskanter, bryn, bäckravinerna och i Glömstadiket, som hyser groddjur och bäver. Utöver det finns områden med vissa naturvärden (klass 4) samt områden, bland annat produktionsskog, som inte haft tillräckliga kvalitéer för att klassas som naturvärdesobjekt men som bidrar till en sammanhängande grönstruktur. Tre ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) finns inom programområdet, ett större område av gammal hållmarkstallskog samt två områden med äldre skog invid skogsbäckar. Samtliga ESKO är känsliga mot avverkning samt förändrad hydrologi. Det finns även några sumpskogsområden och fuktstråk.”

(Sid 22):

”Markanvändning

Markanvändningen har anpassats till det kuperade landskapet. I skogspartierna tillämpas en mer småskalig struktur med bevarande av topografi och befintliga naturvärden, medan åkermarken möjliggör en mer rationell exploatering med kvarterstruktur. Hänsyn har tagits till naturvärden, skyfallshantering och kulturmiljövärden vid avvägningarna av markanvändning.

Grönstruktur och skyfallsytor

Planprogrammet föreslår bevarande och utveckling av en sammanhängande grönstruktur, där befintliga naturvärden skyddas och kompletteras med nya parker, stråk och rekreativa ytor. Planprogrammets markanvändning har anpassat sig efter områden där spridningssamband för groddjur, fåglar och pollinatörer är viktiga.

Den östra delen av åkermarken reserveras för skyfallshantering och rening av dagvatten. Detta skapar möjligheter till så kallade multifunktionella ytor där dagvattenhantering kombineras med parkmiljö, rekreation och ekologiska värden. Stråk mellan Glömsta och Loviseberg planeras för att förbättra tillgänglighet och stärka integrationen mellan stadsdelarna.”

(Sid 34):

”Odling

Loviseberg har med anledning av den bördiga lerjord som finns här varit en plats för odling i många hundra år. Planprogrammet föreslår att upprätthålla den traditionen i mindre skala även med den nya utvecklingen av området.

Trots att delar av åkermarken föreslås bebyggas lämnas stora ytor kvar i det som föreslås bli stadsdelspark och våtmarkspark i framtiden. Här och på andra strategiska platser i programområdet föreslås odling på olika sätt. I våtmarksparken föreslås odlingslotter, i parker stadsodling och på bostadsgårdar kan mindre närodling med växthus möjliggöras. Lovisebergs goda matjord ska ses som en värdefull resurs. Där det är möjligt bör matjord återanvändas, i första hand i Loviseberg och i andra hand på andra platser.”

(Sid 35):

”Bostadsnära natur

Vid planering av ny bebyggelse behöver behovet av trädfällningen bedömas och skyddsåtgärder genomföras. Kommunen arbetar efter en så kallad skadelindringshierarki (se rubrik längre ned för ytterligare redogörelse). Detta i förebyggande syfte för att minska risken för exempelvis behov av stora avverkningar i sent skede eller efteråt med anledning av skadeangrepp. Återplanteringsplaner tas fram där avverkning i större omfattning behövt göras. Detta för att säkerställa Lovisebergs karaktär som naturnära och grönskande och för att minska miljöpåverkan.”

(Sid 44):

”Hållbarhet och Lovisebergs visionsmål

De fyra visionsmålen, som väglett arbetet med planprogrammet redan från början, används också som mål i hållbarhetsprogrammet för att fördjupa hållbarhetsperspektivet.

Målet klimatneutralt och smart visar kommunens ambition om att Loviseberg ska planeras och byggas utifrån höga klimatkrav, innovativa lösningar kring materialval och cirkularitet. Bebyggelsestrukturen anpassas till lokala förutsättningar och tillvaratar resurser som finns på platsen idag.”

(Sid 48):

”Miljökonsekvenser

Biologisk mångfald

Planprogrammet medför att betydande ytor av naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Detta innebär betydande förluster av livsmiljöer för flera olika artgrupper samt att habitat fragmenteras. Detta bedöms medföra märkbara negativa konsekvenser för biologisk mångfald och stora negativa konsekvenser för ekologiska spridningssamband.

Naturvärden tar lång tid att utveckla och omvandlingen av naturmark till hårdgjorda och områden med höga naturvärden (klass 2) bevaras. Stora arealer av områden med påtagliga naturvärden (klass 3) tas dock i anspråk för exploatering. Bland annat påverkas brynmiljöer och skogsmark som med tiden skulle kunna ha utvecklat högre naturvärden om de lämnades orörda. Känsliga miljöer kan påverkas indirekt av störning. Programförslaget bedöms kunna medföra viss negativ påverkan kopplat till ökat besöksstryck samt slitage.

Skogsområdet i Loviseberg är utpekad som ett grönt svagt samband i den regionala grönstrukturen och ligger inom spridningskorridorer för flertalet artgrupper. Området är framförallt viktigt för barrskogsarter men är även viktigt för groddjur och nyttoinsekter. Dessa ekologiska samband kommer att försvagas betydligt vid ett genomförande av planprogrammet.

För att planprogrammet ska vara förenligt med artskyddsförordningens bestämmelser behövs skyddsåtgärder för flertalet artgrupper. Inventeringar i programskedet har konstaterat behov av åtgärder för fåglar och groddjur, även åtgärder för fladdermöss och ytterligare artgrupper kan komma att behöva genomföras. Förekomst av vissa arter, anpassningar och skyddsåtgärder behöver utredas ytterligare i efterföljande detaljplanearbete.

För att genomföra planprogrammet bedöms det att dispens från biotopskyddet behövs.”

Våra synpunkter

Naturskyddsföreningen Huddinge har sedan många år och i alla relevanta sammanhang motsatt sig byggandet av Tvärförbindelse Södertörn. Våra argument har varit många och skiftande, men på ett övergripande plan gäller att den pågående klimatkrisen inte medger utbyggnad av ytterligare biltrafikleder. Vi kan inte fortsätta underlätta en transportsektor, som till varje pris måste minska i omfattning – främst vad avser utsläpp av växthusgaser men även sett till användning av begränsade resurser (t ex för tillverkning av elbilar och batterier). Nödvändiga transporter måste i framtiden till övervägande del ske kollektivt och spårbundet. Det kan kännas långsökt att av dessa skäl motsätta sig en enstaka av många efterlängtd länk i en storstads transportkedja – ”but if not now, then when?” I det skenet blir de styrande överenskommelserna i Sverigeförhandlingen tyvärr obsoleta.

Det finns också andra skäl att starkt ifrågasätta all utbyggnad på befintlig odlingsmark. Förslagets odlingslotter, stadsodling och närodling måste i detta sammanhang betraktas som huvudsakligen kosmetiskt. Den biologiska mångfalden innefattar också mänskligheten, som för 95 procent av sin matproduktion är beroende av fertil matjord. Det tar mellan 60 och 1500 år att skapa en centimeter produktiv matjord. I våra moderna samhällen förstörs av olika skäl odlingsmark i storleken 30 fotbollsplaner i minuten. Omigen kan det kännas långsökt att just Glömstadalen inte skulle delta i denna utveckling – ”but if not here, then where?”

Visionsmålet ”Klimatneutralt och smart” låter vackert men med ett strängt förhållningssätt och med tanke på ovan nämnda övergripande synpunkter kan målet i praktiken lätt bli vackra ord. Vi upprepar: Den kris för klimat, miljö och biologisk mångfald, som är ett faktum och som i längden hotar mänsklighetens nuvarande grundvillkor, MÅSTE i alla lägen tas på allvar. ”If not we, then who?”

Vi vill ändå uttrycka vår uppskattning av gjorda inventeringar och i flera avseenden god ambitionsnivå i planprogrammet, t ex vad gäller planerad grönstruktur. Inte heller är all nybebyggelse omöjlig, sedd ur Naturskyddsföreningens synvinkel. Ett förslag med avsevärt minskad exploatering - gärna med Spårväg Syd men utan Tvärförbindelsen och utan att jordbruksmark tas i anspråk – skulle vi sannolikt välkomna.

Naturskyddsföreningen Huddinge motsätter sig det föreslagna planprogrammet för Loviseberg.

/Styrelsen

Naturskyddsföreningen Huddinge